

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра соціальної роботи та педагогіки вищої школи

СИЛАБУС
виробничої практики
«Практика професійно-орієнтована»
підготовки магістра
спеціальності 231 Соціальна робота
освітньо-професійної програми Соціальна робота. Соціальна педагогіка

Силабус практики професійно-орієнтованої підготовки магістра, галузі знань 23 Соціальна робота, спеціальності 231 Соціальна робота за освітньо-професійною програмою «Соціальна робота. Соціальна педагогіка».

Розробник: Бичук Ірина Олександрівна, кандидат філософських наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

(доц. Мартинюк Т. А.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи

протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри:

(проф. Чернета С. Ю.)

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика виду практики
Денна форма навчання	23 Соціальна робота 231 Соціальна робота ОПП Соціальна робота. Соціальна педагогіка Другий (магістерський) рівень	Виробнича
Кількість годин/кредитів: 120/4		Рік навчання: 2
		Семестр: 3
		Самостійна робота: 112 год.
		Консультації: 8 год.
		Форма контролю: залік

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО КЕРІВНИКА (-ІВ) ПРАКТИКИ

Прізвище, ім'я та по батькові – Бичук Ірина Олександрівна,

Науковий ступінь – кандидат філософських наук

Вчене звання доцент

Посада – доцент кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи

Контактна інформація

Роб. тел. (0332) 24-12-01

Електронна пошта Bychuk.Irina@vnu.edu.ua

Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

Терміни практики: 3 семестр (4 тижні)

III. ОПИС ПРАКТИКИ

Анотація практики. Практика професійно-орієнтована є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми «Соціальна робота. Соціальна педагогіка», який спрямований на закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачами освіти під час навчання, формування у них вмінь прийняття самостійних рішень у конкретних умовах професійної діяльності. Вона передбачає безперервність і послідовність її проведення при одержанні практичних знань відповідно до магістерського рівня вищої освіти. Результатом практики проходження професійно-орієнтованої є узагальнення та вдосконалення здобутих знань, практичних умінь і навичок, оволодіння професійним досвідом і формування готовності випускників до самостійної трудової діяльності, а також збір та опрацювання матеріалів для завершення випускної кваліфікаційної роботи (проєкту) й оформлення її результатів.

2. Пререквізити:

- Для освоєння освітнього компонента використовують знання, вміння і навички сформовані у ході вивчення ОК «Професійна іміджологія», «Правове регулювання соціальних послуг», «Соціальна конфліктологія», «Соціальна робота в освіті», «Міжвідомча та міждисциплінарна взаємодія суб'єктів соціальної роботи», «Технології надання соціальних послуг», проходження науково-дослідницької практики.

3. Мета практики професійно-орієнтованої – поглиблення теоретичної підготовки щодо використання методів і технологій, застосування інноваційних форм організації роботи у сфері майбутньої професії, удосконалення і розвиток готовності до практичної професійної діяльності, вирішення комплексних управлінських і прикладних завдань у процесі організації соціальної роботи з різними категоріями клієнтів.

Основні завдання практики професійно-орієнтованої:

Завдання:

- удосконалення і розвиток готовності до практичної професійної діяльності, уміння встановлювати професійно-етичні відносини з клієнтами та співробітниками бази практики;
- самостійне проектування і здійснення процесу (фрагменту) професійної діяльності щодо вирішення проблем конкретного об'єкта професійної діяльності;
- удосконалення комплексу особистісних і професійних якостей у процесі практичної діяльності, формування професійної компетентності;
- поглиблення й інтеграція знань щодо технологій професійної діяльності і соціального управління, інноваційних форм роботи з різними категоріями клієнтів;
- виконання індивідуального завдання науково-дослідного характеру за змістом, обговореним із керівником практики і спеціалістами бази практики;
- створення умов для здійснення дослідницько-інноваційної діяльності на основі професійної рефлексії.

4. Освітній компонент спрямований на формування інтегральної компетентності – здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі соціальної роботи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальних компетентностей:

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК2. Здатність розробляти і управляти проєктами.
- ЗК3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК6. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
- ЗК7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК9. Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК10. Здатність працювати в команді.

фахових компетентностей:

ФК2. Здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення.

ФК3. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проектувати та моделювати соціальні ситуації.

ФК4. Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи та соціально-педагогічної діяльності.

ФК6. Здатність до оцінки процесу і результату професійної діяльності та якості соціальних послуг.

ФК7. Здатність до професійної рефлексії.

ФК8. Здатність до спільної діяльності та групової мотивації, фасилітації процесів прийняття групових рішень.

ФК9. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців.

ФК11. Здатність виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями соціальної роботи та соціальної педагогіки.

ФК12. Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства.

ФК15. Здатність до розроблення, апробації та втілення соціальних проєктів і технологій.

ФК16. Здатність упроваджувати результати наукового пошуку в практичну діяльність.

ФК17. Здатність упроваджувати сучасні методи і технології вивчення та аналізу соціальних умов, оцінювання потреб, попередження, подолання або мінімізації наслідків конфліктів, соціальних ризиків та складних життєвих обставин.

ФК18. Здатність об'єднувати зусилля суб'єктів соціальної роботи, планувати та координувати соціально-виховну роботу в соціальному і соціально-педагогічному середовищі.

Очікувані програмні результати навчання:

ПРН1. Розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.

ПРН5. Збирати та здійснювати кількісний і якісний аналіз емпіричних даних.

ПРН6. Самостійно й автономно знаходити інформацію необхідну для професійного зростання, опановувати її, засвоювати та продукувати нові знання, розвивати професійні навички та якості.

ПРН7. Застосовувати загальне та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних задач та здійснення наукового дослідження.

ПРН8. Автономно приймати рішення в складних і непередбачуваних ситуаціях.

ПРН9. Виконувати рефлексивні практики в контексті цінностей соціальної роботи та соціально-педагогічної діяльності, відповідальності, у тому числі для запобігання професійного вигорання.

ПРН10. Аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем особи, сім'ї, соціальної групи, громади, формулювати мету і завдання соціальної роботи, планувати втручання в складних і непередбачуваних обставинах відповідно до цінностей соціальної роботи.

ПРН12. Оцінювати соціальні наслідки політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства, розробляти рекомендації стосовно удосконалення нормативно-правового забезпечення соціальної і соціально-педагогічної роботи.

ПРН13. Демонструвати ініціативу, самостійність, оригінальність, генерувати нові ідеї для розв'язання завдань професійної діяльності.

ПРН17. Самостійно будувати та підтримувати цілеспрямовані, професійні взаємини з широким колом людей, представниками різних спільнот і організацій, аргументувати, переконувати, вести конструктивні переговори, результативні бесіди, дискусії, толерантно ставитися до альтернативних думок.

ПРН18. Демонструвати позитивне ставлення до власної професії та відповідати своєю поведінкою етичним принципам і стандартам соціальної роботи, соціальної педагогіки.

ПРН19. Розробляти, апробувати та втілювати соціальні проекти і технології.

ПРН20. Упроваджувати результати наукового пошуку в практичну діяльність.

ПРН21. Застосовувати сучасні методи і технології вивчення та аналізу соціальних умов, оцінювання соціальних потреб, попередження, подолання або мінімізації наслідків конфліктів, соціальних ризиків та складних життєвих обставин у соціальній і соціально-педагогічній роботі з різними категоріями клієнтів.

ПРН22. Організовувати взаємодію, об'єднувати зусилля суб'єктів соціальної роботи, планувати та координувати соціально-виховну роботу з вразливими групами населення, сім'ями, дітьми та молоддю у соціальному і соціально-педагогічному середовищі.

Soft skills: вміння налагоджувати міжособистісні контакти; уміння вирішувати складні проблеми; командна робота, ініціативність, відповідальність, уважність, вміння прогнозувати, креативність, гнучкість, швидка адаптація до змін, самоорганізація, оцінка та прийняття рішень та ін.

IV. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ

Важливою умовою, яка забезпечує ефективне використання обмеженого навчального часу, що відводиться на практику, є підготовка здобувача освіти до цього виду діяльності.

Здобувач освіти повинен:

- до початку практики отримати від керівника практики фахової кафедри інформацію щодо порядку оформлення необхідних документів;
- взяти участь у настановній та підсумковій конференціях по практиці;
- своєчасно прибути на базу практики;
- своєчасно виконувати всі види робіт, передбачених програмою практики і відповідними інструкціями, старанно готуватись до кожного виду діяльності;
- бути зразком відповідальності, організованості, дисциплінованості, ввічливості, працьовитості;
- виконувати правила внутрішнього розпорядку установи, закладу, де проходить практику;
- за необхідності і вимог закладу – бази практики пройти медогляд;
- проявляти свою професійну компетентність;
- вести щоденник практики;
- у щоденнику відображається зміст проведеної здобувачем освіти роботи, записуються спостереження, роздуми, зауваження керівників практики та власні пропозиції й рекомендації щодо оптимізації та проведення практики;
- організовувати свою роботу відповідно до вимог, правил внутрішнього розпорядку закладу, в якій він проходить практику, розпоряджень адміністрації керівників практики;
- після закінчення практики своєчасно представити на кафедру звітну документацію керівникам для перевірки.

Керівник практики від закладу вищої освіти:

- встановлює зв'язок з базами практики, розподіляє здобувачів освіти за місцями проходження практики;
- забезпечує проведення настановної та звітної конференцій практики;
- у тісному контакті з керівником від бази практики забезпечує високу якість її проходження згідно з програмою;
- контролює забезпечення нормальних умов праці здобувачів освіти;
- систематично контролює хід роботи практикантів, їхню дисципліну;
- бере участь у вирішенні конфліктних ситуацій, у разі їх виникнення;
- оцінює результати виконання програми практики;
- складає звіт про підсумки практики.

V. ЕТАПИ ПРАКТИКИ

Етапи	Зміст, основні завдання, тривалість
1. Підготовчий	Участь у настановній конференції з виробничої практики; знайомство з програмою практики і вимогами до оформлення її результатів. Складання індивідуального плану на період практики. Консультації з керівником щодо проведення експериментальної роботи з проблеми дослідження. Отримання і конкретизація з керівником практики від кафедри індивідуального завдання

	відповідно до теми наукового дослідження.
2. Ознайомлювальний	Знайомство з умовами проходження практики. Ознайомлення з завданнями, звітною документацією з практики, з розподілом за базами практики.
3. Основний	Складання індивідуального плану роботи, практична діяльність відповідно до плану, попередня розробка організаційних форм роботи, консультації з методистом та викладачами – керівниками практики. Виконання основних завдань практики, аналіз та обговорення отриманих результатів.
4. Підсумковий	Оформлення звіту з практики, отримання письмової характеристики з місця проходження практики, в яку вноситься оцінка роботи практиканта. Всі звітні матеріали здаються для здійснення контролю керівнику практики. Участь студента – практиканта у підсумковій конференції.

Після закінчення терміну практики здобувачі освіти звітуються про виконання завдань практики.

Форми звітності здобувачів освіти за практику:

- *щоденник практики*, в якому подається індивідуальний план роботи, щоденні спостереження, результати. У щоденнику відображається робота практики по дням.
- *характеристика*, яку складає керівник практики від закладу, з його підписом та печаткою закладу;
- *творчий звіт* за результатами проходження практики;
- *пакет матеріалів*, відповідно до завдань практики;
- *фотоматеріали*, що демонструють проведення різних форм роботи (за можливості).

VI. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

Під час виробничої практики здобувачі освіти повинні виконати такі індивідуальні завдання:

1. Взяти участь у настановній та підсумковій конференціях щодо організації та проходження професійно-орієнтованої практики.
2. Скласти календарний план роботи та графік відвідування місця проходження практики, спланувати самостійну роботу на період практики з обов'язковим обґрунтуванням заходів.
3. Вести щоденник практики про результати практичної роботи.
4. Проаналізувати досвід та систему роботи бази практики (план роботи, основні напрями, форми й методи реалізації функцій професійної діяльності фахівців, урахування під час планування роботи особливостей клієнтів, зміст і форми співпраці (постійно, періодично, час від часу) з іншими організаціями і соціальними службами).
5. Спроекувати і здійснити процес (фрагмент) професійної діяльності щодо вирішення проблем конкретного об'єкта професійної діяльності.
6. Скласти звіт про результати самостійної роботи під час проходження практики:

– характеристика основної (або однієї з основних) групи клієнтів бази практики, з якою пов'язане дослідження здобувача освіти;

– звіт-аналіз про виконання індивідуального завдання відповідно до теми наукового дослідження, реалізацію власної участі у діяльності бази практики, самостійної професійної діяльності (проведення експериментальної роботи – застосування прогнозованого під час науково-дослідницької практики діагностичного інструментарію, обробка результатів діагностики; розробка та проведення соціального / соціально-педагогічного заходу або розробка методичних рекомендацій щодо вирішення проблеми дослідження).

7. Скласти професійне портфоліо – есе, присвячене собі як професіоналу (мотиви вибору професії, етапи професійного й особистісного зростання, досягнуті результати, професійні уподобання, перспективи працевлаштування й професійної кар'єри; фотодокументи, грамоти, дипломи, авторські розробки, малюнки, вірші, наукові роботи, публікації тощо).

8. Підготувати звіт про проходження практики.

9. Оформити та захистити матеріали практики.

VII. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Зміст роботи, що оцінюється	Кількість балів
1. Якість щоденника практики. Коректність планування різних видів діяльності та підсумків про їх виконання в щоденнику практики	10
2. Аналіз досвіду та системи роботи бази практики	10
3. План самостійної роботи на період практики з обов'язковим обґрунтуванням заходів	10
4. Опис здійснення спроектованого процесу (фрагменту) професійної діяльності щодо вирішення проблем конкретного об'єкта професійної діяльності	10
5. Звіт про результати самостійної роботи під час проходження практики:	30
– характеристика основної (або однієї з основних) групи клієнтів бази практики, з якою пов'язане дослідження здобувача освіти;	10
– звіт-аналіз про виконання індивідуального завдання відповідно до теми наукового дослідження, реалізацію власної участі у діяльності бази практики, самостійної професійної діяльності (аналіз проведеної експериментальної роботи – проведення та обробка результатів діагностики, розробка та опис ходу проведення соціального / соціально-педагогічного заходу або розробка методичних рекомендацій щодо вирішення проблеми дослідження)	20
6. Підготовка професійного портфоліо	20
7. Звіт про проходження практики	10
Разом балів	100

VIII. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Уся політика оцінювання базується на врахуванні Положення про проведення практики здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки, Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання завдань практики;

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; дотримання принципів та положень Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки;
- надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Виявлення ознак академічної недоброчесності здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Політика щодо деделайнів та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). У разі здобуття неформальної / інформальної освіти під час проходження практики, визнання її результатів здійснюється відповідно до Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

Критерії оцінювання проходження здобувачами освіти науково-дослідницької практики:

Загальна кількість балів, яку може отримати здобувач освіти за проходження виробничої практики – 100.

100-90 балів – здобувач освіти підготував усі необхідні матеріали, оформив їх відповідно до вимог. На захисті практики допустив незначні помилки під час відповіді на запитання, що не впливають на розуміння навчального матеріалу та вміння ним оперувати.

89-82 бали – здобувач освіти підготував усі необхідні матеріали практики, оформив їх відповідно до вимог. Але при цьому вони мають незначні неточності, які не впливають на загальну структуру; є незначні недоліки при підготовці звіту; у відповідях на запитання на захисті практики спостерігається часткове нерозуміння матеріалу, труднощі при оперуванні ним.

81-75 балів – здобувач освіти підготував усі необхідні матеріали практики, оформив їх відповідно до вимог. Але при цьому є недоліки у звітній документації; у відповідях на запитання спостерігається часткове неусвідомлення матеріалу, труднощі оперування ним.

74-67 балів – здобувач освіти підготував усі необхідні матеріали практики. При оформленні звітної документації спостерігаються помилки; у щоденнику недостатньо спостережень, висновків про проведення запланованих видів завдань; зміст звіту недостатньо аргументований; у відповідях на запитання відчувається недостатній рівень знань.

66-60 балів – здобувач вищої освіти підготував усі необхідні матеріали практики, проте є суттєві зауваження щодо якості їхнього оформлення; спостерігаються помилки, які вказують на недостатнє усвідомлення завдань практики; щоденник, звіт оформлені неправильно; у відповідях на запитання спостерігаються помилки, що свідчать про значні прогалини у знаннях.

59-1 – здобувач освіти підготував частину матеріалів практики, при оформленні яких спостерігаються грубі помилки, які вказують на нерозуміння завдань практики; неправильно оформлені щоденник, звіт; при відповіді на запитання допускаються грубі помилки, що свідчать про нерозуміння навчального матеріалу. Характеристика керівника

від бази практики має позитивну оцінку, проте у ній є зауваження щодо проходження практики даним здобувачем освіти.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за види діяльності	Оцінка	
	Для екзамену	Для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 – 81	Добре	
67 – 74	Задовільно	
60 – 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

ІХ. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Після закінчення практики у тижневий термін (або до дати вказаної як дедлайн) кожен здобувач освіти повинен подати керівнику практики для захисту пакет звітної документації. Після перевірки керівником практики документації практики, поданої здобувачем освіти, відбувається захист в присутності комісії. Терміни проведення заліку, а також терміни ліквідації академічної заборгованості визначаються розкладом заліково-екзаменаційної сесії. У разі не отримання заліку, здобувач освіти може перездати його двічі. У відомості, індивідуальному навчальному плані (заліковій книжці) здобувача освіти записується підсумкова кількість балів за практику.

Х. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна література

1. Гавриленко С.О. Особливості ведення службової документації соціального педагога закладу освіти. Суми : НВВ КЗ СОППО. 2022. 48 с.
2. Караман О. Л., Степаненко В. І., Юрків Я. І. Наскрізна програма з практики зі спеціальності 231 Соціальна робота, освітня програма «Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Практична психологія»: навч.-метод. посіб. для здобувачів першого (бакалаврського) і другого (магістерського) рівнів вищої освіти, організаторів і керівників практики. К. : Талком, 2022. 138 с.
3. Купенко О. В. Соціальна робота: від теорії до практики. Суми: Сумський державний університет, 2020. 192 с.
4. Методичні рекомендації щодо проведення моніторингу додержання територіальною громадою прав людини і громадянина на отримання соціальних послуг. Офіс Уповноваженого Верховної Ради України. Київ, 2020. 52 с. URL: <https://ombudsman.gov.ua/storage/app/media/so-do-proved-monitoring-territor-gromad.pdf>
5. Кононенко Л. В. Можливості застосування методів соціальної діагностики в сучасній педагогічній практиці. *Імідж сучасного педагога*. 2021. 3(198), 38–42. DOI: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2021-3\(198\)-38-42](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2021-3(198)-38-42)
6. Кодекс академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки. 2023. URL: https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/kodeks_akademichnoi_dobrochesnosti/
7. Проект Положення про проведення практики здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки. 2023. 19 с.
8. Положення про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у Волинському національному університеті імені Лесі Українки. 2022. URL: <http://surl.li/wkzgzv>

9. Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки 10.02.2017 р. URL: <https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2021-03/Polozhennya-Antyplagiat.pdf>

10. Семигіна Т. В. Організація практики студентів спеціальності «Соціальна робота»: досвід України. *Pedagogical concept and its features, social work and linguology*: monograf. Dallas: Publisher Primedia eLaunch LLS, 2020. DOI:10.36074/pcaifswal.ed-1

11. Юрків Я. І. Професійна підготовка майбутніх соціальних педагогів та соціальних працівників до роботи із вразливими категоріями населення : монографія. Київ: Талком, 2021. 460 с.

12. Sheppard R. (2020). Social work theory and methods: The essentials. *Aotearoa New Zealand Social Work*, 32 (1), 96–97. <https://doi.org/10.11157/anzswj-vol32iss1id712>

13. Suhail, M. (2021). Social Work Practice in Industry: Scope and Functions. *Areas of Social Work Practice* (pp. 211–220). Publisher: AlterNotes Press.

Додаткова література

1. Бондаренко Н.О. Соціальна діагностика: підручник для студентів напрямку «Соціальна робота». Київ, 2021. 240 с. URL: <http://surl.li/geckt>
2. Мішина С. В., Мішин О. Ю. Науково-практичні засади соціального проектування. *Ефективна економіка*. 2020. № 1. DOI: 10.32702/2307-2105-2020.1.73
3. Рудкевич Н.І. Методика соціально-педагогічної роботи: навч.-метод. посіб. Львів: Растр-7, 2021. 324 с.
4. Інститут модернізації змісту освіти. Психодіагностична робота. URL: <http://surl.li/ajdz>
5. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.
6. Про перелік діагностичних методик щодо виявлення та протидії домашньому насильству відносно дітей: МОН України; Лист, Рекомендації від 30.10.2018 № 1/9-656. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0656729-18#Text>
7. Терещенко Г. О., Данілова О. С., Уханова А. І. Виробнича практика: метод. рекомендації для здобувачів спец. 053 «Психологія» та 231 «Соціальна робота» другого (магістер.) рівня вищої освіти. Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2022. 33 с.
8. Global Standards For Social Work Education & Training (2020). IASSW–IFSW. <https://www.iassw-aiets.org/wp-content/uploads/2020/11/IASSW-Global Standards Final.pdf>

Нормативно-правові акти

1. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 № 40-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>
2. Про соціальні послуги: Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>
3. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
4. Про затвердження Випуску 80 «Соціальні послуги» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників: Мінсоцполітики України; Наказ, Довідник, Перелік від 29.03.2017 № 518. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0518739-17#Text>
5. Про організацію соціально-виховної та психологічної роботи із засудженими: Наказ Міністерства юстиції України; Положення, Форма типового документа, Журнал від 04.11.2013 № 2300/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1863-13>
6. Про затвердження Положення про психологічну службу у системі освіти України:

- МОН України; Наказ, Положення від 22.05.2018 № 509. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0885-18#Text>
7. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
 8. Про соціальні послуги: Закон України від 17.01.2019 № 2671-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>
 9. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 231 Соціальна робота галузі знань 23 Соціальна робота для другого (магістерського) рівня вищої освіти: Наказ МОН України №556 від 24.04.2019 р. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/05/06/231-sotsialna-robota-magistr.pdf>
 10. Перелік Державних стандартів соціальних послуг. URL: <http://surl.li/ejrnz>
 11. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 05.02.2015 р. № 157-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19#Text>
 12. Про затвердження Класифікатора соціальних послуг: Мінсоцполітики України; Наказ, Класифікатор від 23.06.2020 № 429. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0643-20#Text>

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Волинського національного університету імені Лесі Українки. URL: <https://library.vnu.edu.ua/>
2. Відомості про професійні стандарти: <https://register.nqa.gov.ua/profstandarts>
3. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
4. Урядовий портал. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
5. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua>
6. Міністерство соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/>
7. Найкращі соціальні проекти України. URL: <https://forum.o2.ua/ua/projects>
8. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
9. Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи URL: <http://www.psyua.com.ua/>
10. Українська мережа за права дитини. URL: <https://childrights.org.ua/projects/>
11. Electronic Volyn National University Institutional Repository. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/>
12. National Association of Social Workers. Social Work Practice. URL: <https://www.naswnyc.org/page/420>
13. Social Services Europe. URL: <https://www.socialserviceseurope.eu/>
14. IFSW. URL: <https://www.ifsw.org/>
15. IASSW. URL: <https://www.iassw-aiets.org/>